

Palatul Cultural

Dr. Biblioteca 5125

Apare afară de Luni și zilele după sâmbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an.

Palatul Cultural din Arad

Între toate orașele Transilvaniei, cari după unire, au luat un avânt de dezvoltare culturală, comercială și socială, Aradul a rămas cel mai în urmă.

Nici universitate, sau alte școli superioare, inspectorate, Curte de Apel etc. nu au fost adăpostite aici, fiind toate instituțiile înalte concentrate la Cluj, Oradea Mare sau Timișoara.

Două instituții ce am avut: Inspectoratul sanitar și dir. Cfr. deasemenea au fost desființate și transpuse din Arad în alte orașe.

Ori este incontestabil importanța deosebită ce o are fiecare din așezămintele sociale, economice și culturale de mai sus, în naționalizarea și dezvoltarea unui oraș.

În concurența de dezvoltare dintre orașe, pe toate terenele, singuri noi, cetățenii acestui oraș am rămas cei mai în urmă.

Ne mândrim însă cu maestosul edificiu al Palatului nostru Cultural cum puține centre mari ale țării mai au.

Acest aeropag cultural dela granița vestică a romanismului, pe lângă toate stăruințele nobile ce s'au depus în a-l face un far de lumină în aceste părți, pe lângă toate rezultatele frumoase realizate în opera propagandei naționale, nu a pătruns conștiința publică în deajuns.

Palatul nostru Cultural ne impresionează ca edificiu, ca construcție impunătoare, ca monu-

ment de zidire arhitectonică și nimic mai mult.

Societatea românească din Arad și provincie nu are nici o legătură sufletească cu această instituție culturală, unde există o bibliotecă — mult puțin suficientă — frecventată de 1 procent al publicului românesc, conține o galerie de pictură — deschisă odată la an — paremi-se a doua zi de Paști.

Un muzeu arheologic interesant și câteva reviste de modă, răsfoite de elevele liceului catolic.

Rar am văzut o mai multă agilitate și energie consumată în a face din Palatul Cultural un amon, un cămin sufletească național, decât din partea conducerii actuale, condusă de cele mai bunevoitoare intenții.

Să spunem însă deschis, răul zace deoparte în concursul prea modest ce s'a dat până azi de sus acestei instalațiuni, iar de altă parte insuficiența inițiativei.

Din zece opere ce cauți, dacă se află una, nici o carte modernă de știință, nici un op de seamă medical, juridic, unde doritorii să consulte la nevoie.

De cinci ani, subsemnatului nu i-a cerut nime taxa de membru, nu s'a trimis nimarui un aviz, scris sau tipărit, despre vre-o carte nouă procurată, cataloage distribuite la fiecare familie românească, un cuprins resumat al conținutului Palatului Cultural.

Nimic în zece ani.

Admitem greutatea de a obține mijloace materiale din bugetul orașului, Statului etc dar nici un locuitor român din Arad nici o întreprindere economică nu ar refuza o cotizație lunară de 10 Lei pentru biblioteca Palatului nostru Cultural.

Se recere numai, inițiativă, acțiune organizată, pentru a stimula publicul și a-l familiariza cu instituția culturală, de care era strein până acum.

Reprobăm cu toată indignarea, atacurile personale pe chestia Palatului Cultural care nu poate ajunge azilul tuturor râvnitorilor nechemăți și vânători de situație.

Palatul Cultural, singura instituție cu care ne mândrim, nu este un edificiu, ci un focar de lumină, un areopag al științei și culturii în aceste părți.

Cel puțin aceasta ar trebui să fie. Dr. D. Gh.

O scrisoare a dlui general Averescu în chestia evreiască

— Campania de defălmare a României —

Oficiosul guvernului „Indreptarea” a publicat în numărul de Joi o scrisoare a dlui general Averescu, președintele consiliului de miniștri, trimisă drept răspuns unei scrisori ce i-a fost adresată în ultimul timp de președintele asociației evreilor români din Illinois (Statele-Unite).

Ocupându-se de știrile fantastice și cu caracter vădit calomnios la adresa României, președintele consiliului român declară, între altele, următoarele:

Nu progromuri, ci o largă ospitalitate

„Frumoasele sentimente ce nutriți pentru România mi-au făcut o deosebită plăcere. Deasemenea, m'a bucurat încrederea ce rezultă din scrisoarea d-va, că aveți în guvernul țării.

Cu părere de rău constat însă că această încredere este turburată de știrile fanteziste ce circulă în America asupra situației evreilor în România și de campania de defălmare a țării

noastre pe care o duc înimicii ei permanenți și interesați.

Veți conveni că înainte de a se formula aprecieri asupra unor știri de o astfel de importanță, controlarea lor se impune.

S'au luat, bunăoară, drept bune știrile despre pogromuri la Chișinău și Călărași, despre vărsări de sânge și devastări, profanări de sinagogi, opriri de trenuri, etc.

Cu foarte puțină osteneală s'ar fi putut stabili absurditatea acestor necociri.

N'a fost niciodată vre-un pogrom în țara noastră. Au avut loc incidente, certuri individuale, pe cari autoritățile le-au examinat în spirit obiectiv, luând toate măsurile dictate de legi. Guvernul a vegheat ca ordinea să fie respectată de toți și s'a făcut întotdeauna datoria, convins că interesele țării cer armonia și colaborarea tuturor locuitorilor ei.

Este o greșală, aș zice aproape voită, de a considera incidentele individuale — de sigur uneori destul

Vrăbioiul alb

Moritz Cogan strânse mâna lui Ithoc Sainberg și se sui în tramvaiul care se opriese la un pas de dâșii. Cum ajunse acasă trimise după cei doi mișii. Con lipsea din localitate, așa că Moritz Cogan fu nevoit să se mulțumească deocamdată numai cu Șmerăl. Conversația ținu foarte puțin timp, deoarece posibilitatea de a se amăgi unul pe altul era cu totul exclusă. Afară de aceasta, Șmerăl nu era atât de străin de chestia vrăbioiului alb, pe cât se făcea el. Se favoriză repede: o mie de lei de fiecare vrăbie albă și trebuiau două bucăți. Arvună au voi să primească Șmerăl, ci zise aruncând lui Moritz Cogan o privire care exprima și admirație și respect în același timp: „Unde am eu de primit măcar o sută de mii și, zău că aștept și un an... și mai mult, dacă trebuie!”

Moritz Cogan făcu un semn cu mâna prin care vroia să arăte că Șmerăl exagerază, însă pe față-i fluiera un zâmbet de mândrie de mare financiar.

Când se văzu în stradă cu târgul făcut, atunci abia Șmerăl se gândi serios la obligația grea care și-o luase. Mai la urma urmei el putea să se lase păgubaș de această afacere, dar o mie de lei vrăbia, era o frază care îl juca ademenitor înaltea ochilor. Apucă pe o stradă lăturănică adăncit în cugetare ca un feldmareșal înaintea unui mare războiu. Deodată lui Șmerăl îi licări în minte o idee în adevăr foarte bună: „Dacă s'ar putea albi printr'un procedeu oarecare vrăbiile obișnuite?” Ideia aceasta lătrăta în inelul lui, încât cu greu se putu stăpâni să nu facă o săritură copilărească și să nu pocnească din degetele dela mână dreaptă cum făcea el dela petrecerile familiare. Odată ce ideea aceasta i se întipări în conștiință, acum ea îi lumina calea spre amănuntele de realizare a aceluși idei. Deocamdată își zise liniștit: „Ia să trecem puțin pe la Vais droghistul” și plecă deodreptul la Vais, droghistul. Șmerăl avea tot interesul ca Vais

să nu cunoască adevărul lui scop, dar cum Vais nu era așa de ușor de amăgit, el își făcea planul în gând cum să aducă vorba ca acela să nu-i priceapă intenția.

Cum intră la Vais, Șmerăl vre-o jumătate de ceas îi înșiră tot felul de fleacuri neguștorești, în vreme ce Vais își servea clienții și îi arunca din când în când priviri bănnitoare. „Ce-o fi căutând oare, Șmerăl la mine?” își zicea el, fiind convins că acela nu venise doară numai de dorul lui.

După ce ultimul client plăti la casă și eși, Șmerăl făcu și el mișcarea de a eși pe ușă salutând militărește ca să nu-și scoată pălăria de pe cap, deschise ușa, dar deodată o închise la loc iute și venind grăbit spre Vais zise:

— Al Utasem. Ascultă, domnule Vais, aș vrea să-mi dai o lămurire. Dumneata ești învățat, dumneata știi multe. Numai dac nu te superi.

— Să vedem de ce e vorba — zise Vais privind-l bănnitor, dar silindu-se să pară îndiferent.

— Uite ce e — continuă Șmerăl.

Eri a venit la mine Penhas. Îl știi pe Penhas, ăla care face pălării la modă?

— Acel de pe strada Bulgară? Îl știi. Hei?

— Acum e la modă pălăria cu pășărele la o parte: canari, sticleți, pițigoii... (El se feri cu grije să spie de vrăbii). Ei bine, Penhas m'a rugat pe mine să i fac rost de pășărele de acestea, bine înțelese artificiale și mai ales albe. N'ai putea dumneata să găsești un mijloc de a decolora pene de pasere?

Vais era peste măsură de chinat de taina dela baza propunerii lui Șmerăl. Nu putea pricepe, oricât se muncă el cu gândul. Totuși el își ținu firea, zicându-și liniștit în gând: „Lasă că-l prind eu mai pe urmă”. Apoi răspunse foarte binevoitor lui Șmerăl:

— Se poate. Ada-mi pene să fac experiență și apoi vom vedea noi ce mai e de făcut.

— Am să trec zilele acestea pela dumneata — zise Șmerăl, deși era hotărât să se lătoarcă după o oră sau două.

de regretabile — ce izbucnesc ici și colo, ca manifestațiuni colective dela populații la populații.

Poporul român, care a avut atâtea nedreptăți de suferit în cursul veacurilor, nu se poate transforma în opresorul unei populațiuni, cu care conviețuiește de atâtea timp pe pământul acestor țări.

Este destul să amintesc faptul că în anul 1920, când evreii din Rusia sud-orientală erau omorâți în masă dincolo de Nistru, ca șef al guvernului, am dat refugiu în țară la noi la zeci de mii de evrei!

Când mai în urmă unii din acești evrei, abuzând de ospitalitatea ce li s'a oferit, au căutat prin corupțiuni și falsuri a se stabili definitiv în țară, nimeni nu s'a gândit să acuze evreimea în bloc de acest act de nerecunoștință: au fost urmăriți și pedepsiți numai vinovații și evrei și creștinii!

În aceeași scrisoare primul ministru al României reamintește de odiosul atentat cu bombe dela Senat, pus la cale și executat de mai mulți evrei, în cap cu Max Goldstein. Nimeni nu s'a gândit, în România să facă populația evreiască responsabilă de această crimă!

Invazia evreilor de peste Nistru

Declarația dlui general Averescu, privitoare la ospitalitatea oferită evreilor refugiați de peste Nistru, în Basarabia, are nevoie de unele precizări.

Oare invazia celor câteva zeci de mii de evrei din Ucraina și din alte părți ale Rusiei sovietice în România, în cursul anului 1920 a avut drept cauză masacrarea evreilor? Să nu uităm că s'a exagerat considerabil acțiunea trupelor conduse de hatmanul Petliura și apoi trecerea, în masă, a evreilor de peste Nistru, în Basarabia, s'a făcut la dese intervale, și într-o epocă în care situația evreilor din Ucraina, sau din regiunile mai îndepărtate ale R. U. S. n'a fost motivată de persecuțiuni. Cine nu știe că sub regimul sovietic, populația evrească se bucură de privilegii excepționale față de populația rusă? Cauza reală a marelui invazii evreiești din 1920 în România a fost alta. Am spus-o la timp și o reamintim și azi, deoarece prevederile noastre s'au realizat, din nefericire.

Guvernul din Moscova a favorizat această invazie, spre a creea dificultăți României prin colonizarea Basarabiei, a Bucovinei și a nordului Ardealului cu elemente aflate, în strânsă legătură cu organizațiile sovietice și deci ostile actualei organizații a statului unitar național român.

Unde sunt astăzi zecile de mii de evrei „refugiați” de peste Nistru și primii de guvernul Averescu cu brațele deschise, din motive umanitare?

Au plecat ei, după cum s'a spus de către unii evrei, în Palestina, în Statele-Unite, sau în alte state și continente? Nu. Statisticile emigrației și

imigrației din și în diferitele state pe ultimii ani, nu înregistrează în cursul anului 1920, 1921 și 1922, o imigrațiune în bloc de câteva zeci de mii de evrei din România.

Di general Averescu, în scrisoarea sa, afirmă „unii din acești evrei, abuzând de ospitalitatea ce li s'a oferit, au căutat prin corupțiuni și falsuri a se stabili definitiv în țară” și că „nimeni nu s'a gândit să acuze evreimea în bloc de acest act de nerecunoștință: au fost urmăriți și pedepsiți numai vinovații: și evreii și creștinii”.

Am dori să se publice rezultatul anchetei privitoare la numărul evreilor, cari prin fraude și corupțiuni au căutat să obțină cetățenia românească.

Când se va face apoi recensământul populației din România, atunci abia ne vom da seama că imensa majoritate a evreilor, cari au invadat de peste Nistru, a rămas, la noi.

Dar tocmai această populație manifestă sentimente ostile României, după cum s'a dovedit în repetate rânduri.

Azi, însuși dl general Averescu trebuie să regrete greșala săvârșită în 1920 când a permis invazia celor câteva zeci de mii de evrei de peste Nistru în țara noastră. Consecințele le vedem și le simțim.

Di președinte al consiliului a scos însă suficient în evidență reaua credință a celor cari alimentează campania de defăimare a României, în străinătate.

Oare datoria evreilor-români nu este să pună și ei la locul lor pe calomniatorii țării în care viețuiesc?

China luptă pentru independența sa

Geneva. — Un membru al comitetului executiv al Kuo-Ming-Tangului, care reprezintă pe naționaliștii chinezi, dl Li-Sui-Hanei, care se află în trecere la Geneva, a declarat ziariștilor că în cazul când ar rezulta consecințe grave din ocuparea navală și militară a Shanghaiului de către englezi, chinezii nu vor fi responsabili. Kuo-Ming-Tangul chinez va lupta pentru independența, libertatea și egalitatea Chinei, prin toate mijloacele și în toate circumstanțele până la completa realizare a acestui scop.

Privitor la nota pe care reprezentantul Chinei în consiliu urmează să o transmită secretarului general, dl Li-Sui-Hanei a declarat că, cu toate că, Kuo-Ming-Tangul chinez nu recunoaște situațiunea oficială a reprezentantului Pekingului, totuși, el va recunoaște ceace aceasta va putea face pentru binele Chinei.

MISCAREA CULTURALA

Balul sinistraților

Sunt anumite chestiuni, cari prin importanța lor întrec orice veleitate a unei persoane și chiar a unui grup, chestiuni în cari fiecare trebuie să vadă mai întâi biuzele publice când micile pa-timi trebuie să amutească.

Asfel de ocazii sunt serbările ce organizează în scop filantropic cum este și balul dela 1 Martie.

Prognosticăm, că publicul nostru din Arad și județ va fi la înălțime: Donațiunile se fac cu multă generozitate atât în oraș cât și în județ și toți contribuie la reușita acestui mare bal, care prin scopul ce urmărește ese din sfera obișnuirilor noastre baluri.

Ne bucurăm că la asfel de manifestări ale carității vor lua parte și personalități marcante din viața noastră publică.

Poșta balului dela 1 Martie

Doamnele, cari au donat prăjiuri pentru balul dela 1 Martie sunt rugate, să binevoiască a le trimite Luni în 28 Februarie, în orele înainte de masă, la Palatul Cultural, în biroul Bibliotecii.

Turneul dnei Agepsina Macry cu „Glafira” de Victor Eftimiu

Pe când în alte țări mai norocoase înflorea epoca teatrului neo-clasic, la noi literatura originală se reduce la predoslavia cutărei cărți bisericești, traduse de pe slavonește.

Toate epocile mari ale literaturii universale au trecut peste noi până în secolul al 19-lea fără a lăsa urmă.

Di Victor Eftimiu vrea să suplinească lipsurile din trecut și să ne dea tragedia, care lipsește literaturii noastre.

Inspirat de drama antică ne dă „Thebaida” și din trecutul nostru legendar pe „Meșterul Manole” și „Înșiră-te Mărgărite”. Cea mai nouă piesă a dlui Eftimiu este „Glafira”, care s'a jucat cu mult succes în seara zilei de 25 cor, pe scena teatrului nostru orașenesc.

Poetul revine epoca năvălirii tătarilor în țările creștine din Orient. În aceste lupte se distinge un tânăr căpitan Gladomir care omoară în luptă pe însuși hanul tătarilor.

Gloria lui întuneacă nimbul regilor pe cari îi servește și regele Simeon cocoșatul, temându-și tronul de el, îl răpune împreună cu cei doi copii ai săi. Glafira soția lui îi jură răzbunare și simulând iubire lui Dan-Loredan, fiul lui Simeon îl folosește de unealtă a răzbunării ei. Dan omoară pe Ingomar și chiar pe tatăl lui, ca să poată fi soțul Glafirei, care după ce și-a ajuns scopul îi refuză aceasta și cade și ea sub lovitura de pumnal alui Dan.

Eroina în jurul căreia se desfășoară acțiunea este Glafira. Femeia bună, nobilă, iubitoare și îngerul-păzitor alui Gladomir în luptele cu tătarii, aseme-

nea Kriemhildei din cântecul Nibelungilor — căreia îi este mult asemănătoare — și care după amorărea soțului ei Siegfried de către Hagen, din femeia-înger, devine „furie” și jertfă totuși ca să-și poată răzbuna soțul iubit.

În sufletul Glafirei se face o adâncă schimbare, după pierderea celor iubiți ai ei, este însă cu mult mai tare, decât să moară, înainte de a răzbuna.

Dna Agepsina Macry și-a găsit rolul în Glafira, trecerea dela grația femeiască la ura demonică au fost la înălțimea artei.

Di Eftimiu a jucat cu mult talent actoricesc pe Simeon cocoșatul. Di Danielescu în Dan-Loredan a fost un adevărat fiu de Domn Maiestos și impozant dl Soare în Gladomir. Bine a interpretat dl Nicolau pe Ingomar.

Atât dna Macry cât și autorul au fost în multe rânduri chemați la rampă și ovaționați de către public.

Conferință

Azi în 27 Februarie ora 5 d. m. va ține în sala mare a Palatului Cultural, dl prof. P. Sergescu, o interesantă conferință sub egida Asoc. „Astra”. Di conferențiat va trata subiectul: „Matematica și viața”.

CINEMA ELISABETA.

Azi Dum. orele 2 jum., 4, 5 jum., 7 jum și 9 ultima dată

Lumea cufundată

Luni după masă orele 6, 7 jum. și 9 seara

Femeia idealistă

Dramă socială. În rolul principal cu C. TALMADGE și COL. RONALD

Reprezentările se încep punctual

Se vorbește că

M. S. Regele, după ce va trece termenul prescripționat pentru reculegere, după tratamentul Său, va pleca la Palermo, însoțit de M. S. Regina Maria.

Un succes electoral al partidului muncitoresc din Anglia

Londra. — La alegerea legislativă complementară din districtul Stourbridge, partidul laburist a reușit un important succes, candidatul său Wells fiind ales în locul defunctului deputat conservator Pielou. În trecuttele alegeri conservatorii aduseseră în această circumscripție o majoritate de aproape 2000 de voturi. Laburiștii au reușit să schimbe această proporție transformându-o într-o majoritate laburistă de peste 3000 voturi.

Și șmeră! eși salutând militărește ca să economisească timpul de gândit.

Cum părăsi magazinul lui Vais, Șmeră! căută cu ochii în toate părțile să vadă ce-i trebuia lui. Iată că lângă un chiosc de ziare, un băiat rău îmbrăcat sta și privea la o pagină de caricaturi, expusă într'un geam al chioscului. Șmeră! se duse drept la dânsul.

— Ascultă bre — zise el punând lăcut mâna pe umărul băiatului.

Acesta se întoarse lute, cu oarecare frică, dar când zări figura zâmbitoare a evreului se liniști. În câteva minute băiatul se învoi să i aducă peste o oră o vrăbie vie pentru care avea să primească cinci lei.

Peste o oră, băiatul se întoarse la locul convenit cu un vrăbion oacheș și măscat care se zmuca în furios, ciupind mâna care îi răpise libertatea. Șmeră! fu încântat. Luă vrăbionul și porni în grabă la Vais.

Când intră Șmeră!, Vais așeza marfa în rafturi cocoșat pe ultima treaptă de sus a unei scări.

Văzându-l întorcându-se atât de curând, Vais se convinsese că Șmeră!

mintise. Întoarse capul și se scobori două trepte mai jos ca să stea mai comod.

— „Ascultă, domnule Vais — începu Șmeră! Mi-a venit o idee care cred că o să-ți placă și duminică”. Și Șmeră! povesti o lungă improvizație în legătură cu vrăbia care o avea în mână. Apoi adăugă: „Ce-ar fi dacă dumneata ai încerca să decolorezi vrăbii, așa de vii?”

Vais făcu ochii mari.

— Cum așa, de vii? — Întrebă el mirat.

— Adică așa de vii... să nu le omori. Nu pricepi?

— Să încerc — răspuse el, iar în gând se întreba mereu: „ce dracu vrea hoțul asta de Șmeră! Mare hoț! Dar deodată se luminează la față și începu să râdă.

Și râdea, și râdea. Șmeră! râse și el cu o naivitate prefăcută, dar fu cuprins de o mare neliniște.

— „Mare hoț ești tu, bre Șmeră! — zise Vais abia stăpânindu-și râsul. Vrei să iai o mie de lei să-ți rapi oasele urcându-te prin copaci. Te-am

priceput. Mare hoț mai ești! Și Vais iarăși dete drumul unui râs puternic care îi strâmba fața foarte comic și îi scoatea lacrimi în ochi.

Zădarnic mai încercă Șmeră! să incurce pe Vais. Vais e om deștept și nu-l poate incurca cineva atât de lesne Șmeră! se hotărî să-și calce pe inimă și zise:

— Ce mai atâta! Cât să-ți dau ca să mi albești două vrăbii vii?

— Aha! Asta e cu totul altceva. Lasă vrăbia asta la mine și vino mâine să vezi rezultatul, și apoi ne vom împăca noi cu prețul.

Vais luă vrăbionul din mâna lui Șmeră!, care de supărare mai de nu era să-l scape din mână. Vrăbionul țărâia, pârâindu-și disperat aripel și ciupi micios de mână pe Vais. Acesta fugi lute și îl puse sub un clopot de sticlă, ca un adevărat chimist.

Șmeră! plecă, gândindu-se cu tristețe la spărtura serioasă ce era probabil că va face-o Vais în mie de lei dela Cogan. Deaceia Șmeră!, aproape fără să-și dea seama, se trezi la ușa casei lui Moritz Cogan. După o scurtă

chibzuire, intră în biroul bancherului, luând un aer foarte deprimat.

— Domnule Cogan, e imposibil!

Moritz Cogan nu se tulbură câtuș de puțin. Moritz Cogan e un om deștept și își cunoaște oamenii.

— Cum nu se găsește? — Întrebă el într'un ton de reproș.

— Adică... poate s'ar găsi, dar cu o mie de lei, zău nu pot. Să plesnesc, dacă nu-mi cer mie mai mult!

— Ia lasă mă în pace, bre Șmeră! — zise Cogan nervos. O mie de lei pentru o vrăbie, e puțin adică?

— Dar ați uitat, se vede că e vorba de o vrăbie albă. Vrăbii de celelalte vă pot oferi câte doriți și numai cu cinci lei bucata.

Șmeră! nu obținu atât cât ceruse, totuși Cogan îi mai adăugă încă cinci sute de lei pentru amândouă vrăbiile și era bun și atâta. Cu acești cinci sute de lei spera să mulțumească pe Vais.

(Va urma.)

Ab uno...

În legăturile cu atacurile pornite de organele de presă minoritare ba, chiar întrefinute și din partea unor ziare serioase românești, din Capitala țării, cari păreau a fi intransigente până mai ieri, în ce privește apărarea intereselor românești de toate soluțiile, — suntem constrâși moralicește, a fixa câteva adevăruri triste, în ce privește conturbarea liniștii vieții sociale a cetățenilor, condusă aproape cu totul, dela un extrem la altul, din partea acestora.

Aceasta liniște familiară a societății, are perioade de acalmie, ce apare și dispare, (e trist, dar adevărat) după placul unor organe de presă, cari potrivit adevărului și fără să avem remuscări, îi putem clasifica în rândul acelor organe, cari nu-și cunosc și nu-și înțeleg rostul, — sunt scandalagii din cale afară și numai în detrimentul societății din Stat.

Când, câte un ziar românesc modest și conștiințos, — susținând politica de împăcire între clasele sociale și naționalitățile componente a țării, propagă prin coloanele sale principiile de bază al apropiării și condițiunile firești, pentru obținerea sigură a calmării spiritelor nervoase de după războiu, admonitându-i chiar din când în când, pe cei nerăbdători, sau prea îndrăzneți, — ce crede-ți că rezultă?

Iată-ce! Acalmia, pe cât de așteptată, atât de repede trecătoare.

Ba, unele organe minoritare, sunt lipsite cu totul de cel mai elementar simț de iubire față de aproapele și îndeosebi față de conaționalii lor, căci în loc să se ocupe cu multele chestiuni cari așteaptă o lecure și îndreptare — nivelare numai prin puterea presei, redată într'un limbaj și atitudine neîngăduitoare, modestă, — ei — conducătorii, răpiți de megalomania șovinistă, se folosesc de stăbiciunea mulțimei, înfocșinabilă prin apucăturile și tonul folosit de publicistul deraiat în sentimente, și micile chestiuni, pe cari nici „vecinul“ n'ar trebui să le știe, le descrie colorite, împănate și pipărate, să aibă „efect“!

Ori, prin asemenea procedeu pătimaș și prea greșit, otrăvește, răscolește și demoralizează sufletele s'abe a cetățitorilor minoritari, cari apoi astfel reduși se lăcurează a comite acte, prin cari jignesc legile țării și astfel cad în cursă, fără să știe că ce i-a ademenit.

Nu! Astfel nu se pot crește generații pentru binele căror, se laudă aceia, că se luptă! Frecările și infiltrarea sentimentului șovinist sau a obrazniciei, în sufletele celor de mâine, vor avea efecte mult mai defavorabile apoi decât azi, când se mai iartă multe... căci se are în vedere starea sufletească a oamenilor de tot soiul, sdruncinată în lungul războiului mondial.

E de mirat cum, cetitorii ziarelor nu se scârbesc văzând că, același ziar într'o zi se declară pro, și într'alta, contra aceluiași principiu, sau contra aceleiași persoane, pe care o susținută încă ieri!

Biata mulțime orientată după tonul acestor organe de presă, ce o fi gândind?

Nu poate omul ceti în vre-un ziar din opoziție, niciodată lauda unei opere, alcătuirii prețioase a cutărui, sau cutărui guvern!

E destul să se știe în opoziție cutare partid, și nu caută decât — unde să lovească în cei dela putere, tac însă și se bucură pe de-așcuns de rezultatul bun a măsurilor luate sau operelor create de cei dela cârmă!

Iar minoritarii și îndeosebi maghiarii dela noi, sunt aproape amețiți de politica de balansă, de desorientarea survenită din fugăriile dela un partid românesc la altul, cari i-i țin cu promisiuni și — tot atunci în parlament — necredincioși — strigă și protestează, ripostează de... crezi că ești chiar în... Budapesta.

Ce bine le va merge astfel!? Să continue!

Pe când aceste se petrec, cetățenii minoritari pașnici, surprinși de câte o dispoziție luată — mulțumită apostolilor lor falși — sufăr sărmanii și în inconstiența lor răsfășează hăloși ziarele „guri sparte“, mângâindu-se, când cetească câte un articol, în care liandrei curajoși dela redacția lor, huihuiesc sau critizează în modul cel mai jignitor pe români, a căror pâne au mâncat-o și o mănăcă spre a putea face numai rău, nu numai în sufletele noastre a românilor îngăduitori, ci tot atunci și bieților creduli, confrăți, conaționali ai lor!

La urmă apoi se trezesc că li-se aplică conținutul din zicala:

Ab uno disce omnes!

M.

Măsuri disciplinare contra personalului feminin cfr.

Observându-se că parte din personalul feminin c. f. r. lasă mult de dorit atât în ce privește portul, cât și în ce privește purtarea în și în afară de serviciu. Subsecretariatul de Stat C. F. R. spre a pune capăt acestei stări de lucruri îngrijitoare a dispus următoarele:

Până la 15 Martie 1927 tot acest personal va fi obligat să aibă, șorturi de serviciu, în culoare neagră.

Dela această dată nici o funcționară nu va mai fi primită în serviciu fără șort.

Se interzice cu desăvârșire fardurile strigătoare, coafurile exatragante și toaletele decolate, sau prea scurte.

Pedeapsa pentru aceste contraveniente va fi reținerea salariului și accesorilor pe timp limitat; iar în caz de recidivă vor fi mutate disciplinar sau chiar licențiate din serviciu.

Funcționarele care vor avea o purtare imorală în timpul sau în afară de serviciu fie cu situația socială neregulată, fie prin frecventarea localurilor rău famate, sau dându-se la fapte nepermise, vor fi pedepsite cu mutarea pe cale disciplinară; iar în caz de recidivă cu destituirea.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. : : serviciu punctual.

KNAPP

Învopsește și curăță haine. — Atelierul în Arad, Str. Episcopul Radu 10. — Loc pentru strângerea hainelor în Arad, Str. Brătianu 11. În edificiul Băncii Agrare Timișană. 271

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Inchiderea dela 26 Februarie 1927

Berlin	123.25
Amsterdam	208.20
New-York	519.87
Londra	2522.25
Paris	2034.50
Milano	2262.50
Praga	1540.—
Budapesta	9090.—
Belgrad	914.—
București	380.—
Varșovia	58.10
Viena	7320.—

BUCUREȘTI

Devize

Paris	675.—
Berlin	40.90
Londra	838.—
New-York	172.30
Italia	754.—
Elveția	3365.—
Viena	24.75
Praga	513.—

Valute

Napoleon	690.—
Marci	40.50
Leva	128.—
Lire otomane	90.—
Lire sterline	830.—
Fr. rancezi	6.95
Fr. elvețieni	33.—
Lire italiene	7.60
Drahme	2.10
Dinari	2.95
Doiari	175.—
Marca poloneză	20.—

În toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unsoare, clisă, tofelul de cârnuri proaspete la oo 480

Șumandan Gheorghe și Fiul

Bulev. Regele Ferdinand No. 52.

Cer sprâjinul Ouar. public românesc!

INFORMATIUNI

Însemnătatea istorică a zilelor

Înainte de Cristos în anul 29 la 26 Februarie, frumoasa Cleopatra, regina Egiptului, moare, condamându-se pe sine la cea mai teribilă moarte, lăsându-se mușcată de șerpi otrăvitori.

Istoria o amintește împreună cu frumosul Antonius.

Toți intelectualii, industriașii, meseriașii, comercianții și țărânii mai cu stare, din oraș și județ, își vor da întâlnire în ziua de 1 Martie 1927, în Palatul Cultural, la balul ce se va aranja pentru ajutorarea sinistraților!

Domnul gen. Presan

a fost primit în audiență decătre principele Wilhelm de Hohenzollern, în palatul Cotroceni.

În curând vom avea monede

de metal cari vor purta figura M. S. Regelui Ferdinand. Se confirmă știrea că, guvernul a hotărât deja în aceasta privință și că, dl Burileanu, guvernatorul Băncii Naționale, va pleca la începutul lunii Martie la Londra spre a face comanda.

Numerotarea ungarilor

Partidul maghiar a organizat un recensământ al populației maghiare din Ardeal.

Studentii în teologie maghiari, umblă din casă în casă, cu niște formule, pe cari le completează după indicațiile locuitorilor.

Se pare că există și plângeri din partea unor locuitori, cari nu se consideră ca unguri și totuși au de suferit presiuni pentru a se declara ca atare. Între aceștia ar fi sași și evrei și chiar români.

Autoritățile cercetează cazul pentru a afla scopul recensământului.

Parchetul militar din Capitală

a arestat mai mulți comuniști, cari au împărțit manifeste bolșeviste între recruii dela regimentele din Capitală.

Un magistrat falsificator și escroc în Germania

În fața Curții cu jurați din Berlin a început procesul în contra magistratului german Juergens și a soției sale, ambii învinuiți de falsuri, extorcherii și abuz de încredere. Ziarele remarcă că în analele magistraturii și jurisprudenței germane nu se găsește un singur caz analog, în care un înalt magistrat să ajungă pe banca acuzatilor pentru fapte atât de urite.

Dacă vrei să dejunezi sau să cini ieftin și să fii servit

ooo conștiincios, caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorităților“

aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri esceleente!

Deschis până la ora 12. ooo 511

Griji, Tăticule!

Stole școlare, metru Lei 460

Stofă școlară extra-fină, metru . . . Lei 560

la MUZSAY : ARAD

vis-a-vis de teatru. (589)

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode.

279

La începutul lunii Martie permutăm prăvălia noastră viz-a-viz de Primăria oraşului

FRĂȚII APPONYI

Din cauza permutării prețuri foarte reduse!

Primăria comunei Măderat.

No. 254—1927.

722

Publicațiune de licitație.

Se publică licitație publică pentru vânzarea unui taur, alor 2 țapi și unui ver poprie: a comunei Măderat deveniți neapți de prăsilă.

Licitatiunea se va ține în conf. cu legea contab. publice, în ziua de 26 Martie 1927 la ora 10 a. m. în târgul săptămânal din comuna Păucota.

Măderat, la 18 Febr. 1927.

Primar: *Păcurariu.*Notar: *Gulăsy.*

Primăria comunei Bărzava.

Nr. 139—1927.

721

Publicațiune.

Primăria comunei Bărzava, ține licitație publică, pe ziua de 16 Martie 1927 la ora 10 a. m. în sala de ședințe a primăriei din Bărzava, pentru vânzarea cca 380 (tresuteopizeci) s. j. lemne de foc și 292 fire, aproximative 60 m³ lemne de constr., proprietatea comunei, cari sunt făcute și grămadite în pădure din apropierea comunei.

Amatorii pot concura numai cu oferte închise, în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice și vor depune odată cu înaintarea ofertei și o garanță în număr de 10% din suma oferită.

Ofert ulterior nu se primește. Bărzava, la 16 Febr. 1927.

Primăria.

Primăria comunei Apateu. jud. Arad.

No. 272—1925.

707

Publicațiune.

Primăria comunei Apateu publică licitație minuendă pe ziua de 5 Martie 1926 la ora 9 a. m. la primăria comunei pentru cărămidă și pietriș de codru, destinate construcției școlare dela conacul Sandor Maior în comună.

Ofertele se vor adresa primăriei și numai închise.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 70—80 din legea contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la primărie în orele oficiale.

Apateu, la 18 Febr. 1927.

Primăria comunală.

Primăria comunei Apateu. jud. Arad.

Nr. 273—1927

708

Publicațiune.

Primăria comunei Apateu publică licitație minuendă pe ziua de 21 Martie 1927 la ora 9 a. m. la primăria comunei pentru furnizarea alor 80 lemne de foc calitate primă, fag și cer, necesare pentru încălzitul primăriei, locuinței notariale.

Ofertele se vor adresa primăriei și numai închise.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la primărie în orele oficiale. Apateu, la 18 Febr. 1927.

Primăria comunală.

VIN VECHIU

produs propriu și bine
lagrit în but-ii la

Farmacia FÖLDES Arad.**Baia arteziană SIMAY**

Baia cu aburi pentru femei Marți toată ziua și Vineri d. m. Pentru bărbați afară de Marți în toată ziua, iar Sâmbătă și după masă. — Baia-vană deschisă în toată ziua de dimineața până seara. Hidroterapie: baie cu acid sulfuric și acid carbonic pt. femei după masă, iar pentru bărbați înainte de masă. (618)

Primăria comunei Sebiș.

Nr. 19—1927.

723

Publicațiune.

Primăriile comunale mai jos, notate în baza deciziei Prefecturii Județul Arad Nr. 32751/926, publică licitațiune pentru înlocuirea fișelor de cadastru scrisă în limba maghiară:

la comuna Sebiș circa 600, la com. Prunișor circa 240, la com. Păulian circa 200, la com. Berindia circa 130, cu fișe traduse în limba statului și verificate.

Licitatiunea va avea loc la primăria din Sebiș în ziua de 4 Aprilie 1927 la ora 10 a. m.

La licitație se poate concura numai cu oferte închise și sigilate.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice. Sebiș, la 18 Febr. 1927.

Primăria.

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caldorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de răz.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor

din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

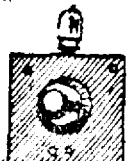
Cine vrea să cumpere mobilă să și ia atâtea obiecte și să cerceteze depozitul fabricii KLUG din Aradul Nou lângă podul Mureșului.

ooo 621

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al doamnei Cristina Săbau

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză.

Aparate radiofonice cele mai perfecte!!

Toate piesele și accesoriile pentru RADIO. Proiecte și devize de instalațiuni pentru toate punctele din țară!!

Cereți prospect!**RADIO-Technica, Timișoara**

I., Piața Sft. Gheorghe

(559)

Telefon: 3—56.

Haine (blouse) croșetate,

veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la SZÁNTÓ, Sir. Eminescu 6. Arad. 245

Primăria comunei Selesuș.

Nr. 221—1927.

700

Concurs.

Pentru întocmirea cărților fundare ale comunei Selesuș publicăm concurs.

Reflecțanți vor înainta cererile arătând pretenziunile până la data de 30 Martie 1927.

Cei cu experiență li-se va considera inițiativa.

Licitatiunea se va ține în conf. cu legea contab. publice. Selesuș, la 17 Febr. 1927.

Primar: *Ivan Buzna.*Notar: *Codrean.*

Primăria comunei Selesuș.

Nr. 220—1927

701

Concurs.

Primăria comunei Selesuș, jud. Arad, publică concurs pentru angajarea unui inginer, pentru decoperirea foilor cadastrale traducerea lor în limba română, 1100 pozții.

Ofertele se vor înainta pe data de 30 Martie 1927 la biroul notarial al comunei Selesuș.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu legea contabilității publice, în localul primăriei. Selesuș, la 17 Febr. 1927.

Primar: *Ivan Buzna.*Notar: *Codrean.*

Primăria comunei Bocsig.

Nr. 175—1927.

699

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 7 Aprilie 1927 la ora 10 a. m. se va ține licitație publică pentru a da întreprindere cărăușia comunală pe anul 1927, conf. cu art. 72—82 al legii contab. publice.

Bocsig, la 19 Febr. 1927.

Notar: *A. Bodol*Primar: *Nicolae Palcu.*

Primăria comunei Sinte Mare.

Nr. 159—1927.

698

Publicațiune.

Comuna Sinte Mare ține licitație publică în ziua de 21 Martie 1927 la ora 10 a. m. pentru angajarea unui inginer, care va înlocui fișele cadastrale circa 800 buc., redactate în limba străină cu fișe scrise în limba statului.

La licitație se poate concura numai cu oferte închise și sigilate.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice în localul primăriei. Sinte Mare, la 20 Februarie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Sinte Mare.

Nr. 158—1927.

Publicațiune.

Primăria comunei Sinte Mare în ziua de 19 Martie 1927, prin licitație publică în biroul mării 1 armăsar negru de folosit până în prezent, cel frospon și scos din serviciu.

Licitatiunea se va ține în conf. cu legea contab. publice. Sinte Mare, la 20 Febr. 1927.

Primăria.

Primăria comunei Berechiu. jud. Arad.

Nr. 27—1927.

Publicațiune.

În baza ordinului Prefecturii județului Arad, No. 32751/926 publicăm licitațiune pentru angajarea unui inginer, care să înlocuiască fișele cadastrale redactate în limbă străină, cu fișe scrise în limba statului.

Licitatiunea se va ține în ziua de 21 Martie 1927 la ora 10 a. m. în localul primăriei, comunitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Berechiu, la 19 Febr. 1927.

Primăria.

Primăria comunei Șepreuș.

Nr. 32—1927.

Publicațiune.

Primăria comunei Șepreuș publică licitație pentru angajarea unui inginer, care va înlocui fișele cadastrale cu fișe scrise verificate în limba română.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu legea contabilității publice, în ziua de 15 Aprilie 1927, la ora 10 a. m. cu oferte închise și sigilate.

Numerul fișelor 1500 buc. Șepreuș, la 21 Febr. 1927.

Primar: *Părv Iosif.*Notar: *Putin.*

Primăria comunei Șepreuș.

Nr. 240—1927.

Concurs.

Primăria comunei Șepreuș, județul Arad, publică concurs pentru îndeplinirea alor 2 posturi vacante de moașă comunală, cu salariu lunar 400 Lei, stabilit de Prefectura Județului Arad.

La acest post poate candida orice femeie care a absolvit cursul de moașă. Cererea va fi adresată Primăriei Șepreuș și se vor înainta următoarele acte:

1. Actul de naștere.
2. Certificat de naționalitate.
3. Certificat de moralitate.
4. Diploma de moașă.

Comuna Șepreuș are 4239 locuitori, din care 98% români. Cererile ni-se vor înainta până la data de 15 Aprilie 1927. Cererile sosite târziu, nu se vor lua în considerare.

Șepreuș, la 21 Febr. 1927.

Notar: *Părv Iosif.*Primar: *Părv Iosif.*

Citiți Cuvântul Ardealului